

„ŚLADAMI LEGEND, TRADYCJI I KULTURY”

- POZNAWANIE PRZEZ PODRÓŻOWANIE

**Modyfikacja programu
Marzeny Kędry „Doświadczenie świata”
Edukacja wczesnoszkolna.
Program nauczania dla I etapu kształcenia.
*MEN, Warszawa 2014r.***

Ewa Wosińska- Stelter

Gdańsk 2020

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. CELE EDUKACYJNE.....	5
2. CELE EDUKACJI TURYSTYCZNO-REGIONALNEJ, PATRIOTYCZNEJ, ŚRODOWISKOWO-EKOLOGICZNEJ I EDUKACJI DO BEZPIECZEŃSTWA	6
3. PROPOZYCJE INNOWACYJNYCH ZAJĘĆ W SZKOLE I W TERENIE.....	7
A.KLASA I.....	7
B. Klasa II.....	27
4. UWAGI O REALIZACJI	39
BIBLIOGRAFIA:	40

WSTĘP

*„Powiedz mi, a zapomnę.
Pokaż mi, a zapamiętam.
Pozwól mi zrobić, a zrozumiem.”
(Konfucjusz)*

W dzisiejszym, zabieganym świecie brakuje czasu na dostrzeżenie piękna roztaczającego się wokół, na czerpanie z mądrości naszych przodków, na sięganie do korzeni i odkrywaniu na nowo tego co już znane, na poszukiwanie siebie – swojego miejsca w tym wielkim nieznanym świecie. Nauczyciel winien być przewodnikiem uczącym miłości do otaczającej przyrody, bogactw kulturalnych a przede wszystkim do ludzi – poszanowania siebie. „...oczy są ślepe. Szukać należy sercem.”¹(A. de Saint- Exupery). Dziecko powinno dostrzec zależności i zrozumieć, że życie człowieka zależy od różnych czynników. Dzięki mądrym przewodnictwu powinno wyrobić w sobie poczucie, że jego działania, wybory jakich dokonuje wpływają na środowisko w którym żyje i tym samym odbijają się na jego dalszym losie. To czego człowiek nauczy się jako dziecko będzie mu towarzyszyć w dorosłym życiu. Dlatego tylko wczesne kształcenie właściwych nawyków i postaw może zaowocować w przyszłości. Najważniejsze w procesie nauczania jest nauczanie myślenia. Tylko człowiek kierujący się rozumem, myślący, analizujący, potrafiący wyciągnąć wnioski, uczący się na błędach jest w stanie sprostać oczekiwaniom współczesnego świata.

Program ten jest efektem długoletnich przemyśleń i obserwacji autorki. We współczesnej edukacji brakuje miejsca na spontaniczność, naturalne zaspokajanie ciekawości dzieci... Szkolnictwo poszło w stronę schematycznego, odtwórczego nauczania a przecież człowiek myślący poradzi sobie z rozwiązaniem każdego testu. Nauczanie poprzez działanie osadza dziecko w realnym świecie, przygotowuje do życia. W terenie nauczyciel kierujący procesem kształcenia może z łatwością dobrać materiał, metody i formy zajęć tak, aby uczeń podejmował rolę badacza odkrywającego zjawiska, prawa, region w którym mieszka, swoją ojczyznę małą i dużą. Uczucie poprzez podróżowanie, działanie, odkrywanie rozwija samoświadomość, umiejętność praktycznego zastosowania posiadanych umiejętności i odpowiedzialności za wynik tego działania. Takie nauczanie jest bardzo bliskie małym dzieciom. Zważywszy na fakt obniżenia wieku szkolnego odejście od systemu klasowo-lekcyjnego, wyjście poza ramy ławek i sal dydaktycznych w plener wydaje się jedyną słuszną drogą w procesie nowej –XXIw. –edukacji. Edukacja w terenie, w drodze rozwija zdolność

¹ A. de Saint- Exupery; *Mały Książę*, wyd. MUZA, 2008

myślenia i wyciągania wniosków oraz pobudza do aktywnego uczestnictwa w działaniach dzieci na różnym poziomie rozwoju. W edukacji obok kształcenia formalnego ważne jest kultywowanie pewnych wartości, do których należy zaliczyć wartości ponadczasowe związane z poszanowaniem zwyczajów, tradycji, rodziny i ojczyzny. Pozytywne i pełne zaangażowanie uczniów w działania na rzecz tych wartości można osiągnąć poprzez edukację w drodze. Odwołanie do podań, legend i baśni jest niezbędne do odnalezienia ducha magicznych miejsc, w których bywa młody człowiek.

W klasach I-III treści programowe nie zawierają podziału na działy i poszczególne przedmioty. Głównym celem edukacji wczesnoszkolnej jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju dziecka i przygotowanie go do życia we współczesnym świecie, do radzenia sobie w codziennych sytuacjach. Nauczyciel- przewodnik ma przygotować emocjonalnie uczniów do realizacji programu w klasie IV poprzez rozwijanie wyobraźni, wyrabianie właściwych nawyków i poznawanie otaczającej rzeczywistości. Do realizacji tych celów można wykorzystać wspaniałą polską literaturę, bogatą w legendy i przedstawiającą historię, z której dziecko może czerpać nauki. Program ten ma ukazać uczniowi scalony obraz świata poprzez analizowanie różnych faktów, wydarzeń a także zaspokojenie wielostronnych potrzeb rozwojowych dziecka, takich jak potrzeba bezpieczeństwa, aktywności poznawczej i ruchowej, uznania, szacunku i ekspresji.

Taki kierunek edukacji wybrałam ze względu na położenie szkoły w pobliżu Starówki miasta Gdańska, którego – jak wynika z moich obserwacji-dzieci 5-6 letnie, rozpoczynające edukację nie znają oraz blisko przepięknego parku oruńskiego owianego wieloma legendami. Szkoła, w której pracuję znajduje się też w sercu niezwykle malowniczych Kaszub a bogactwo infrastruktury komunikacyjnej stanowi okno na świat dla miłośników podróży.

Podstawę prezentowanego programu stanowią cele i treści kształcenia oraz przewidywane osiągnięcia ucznia. Większość treści całego programu stanowi podstawa programowa, która została dokładnie przeanalizowana przez autorkę. Proponowane wyjścia i zielone wyprawy będą sprzyjać integracji dzieci umożliwiając im poznanie literatury polskiej, piękna ojczyzny małej (miasto, region) i dużej (ojczyzna), wyrobieniu aktywnej postawy wobec otaczającego środowiska, zachęcać do aktywnego wypoczynku i uprawiania turystyki. Realizacja treści opiera się na metodach czynnościowych i obserwacyjnych przez co dostosowuje się do możliwości rozwojowych dzieci na etapie kształcenia wczesnoszkolnego, dla którego stworzono ten program.

1. CELE EDUKACYJNE

Celem edukacji wczesnoszkolnej jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, tak by był przygotowany w miarę swoich możliwości do życia w społeczeństwie informacyjnym i potrafił żyć w zgodzie z obowiązującymi normami w szeroko pojętym tego słowa znaczeniu. Do najważniejszych celów należą:

1. Kształtowanie umiejętności służących zdobywaniu wiedzy, zwłaszcza rozwijanie słownictwa i kształtowanie umiejętności posługiwania się językiem polskim w mowie i piśmie ale także umiejętności matematycznych potrzebnych w sytuacjach życiowych i niezbędnych do rozwiązywania różnego rodzaju sytuacji problemowych.
2. Kształtowanie umiejętności komunikowania się w formie bezpośredniej (poprzez mówienie, słuchanie, mimikę i gest) oraz pośredniej (poprzez czytanie, pisanie, matematyzowanie, liczenie, śpiewanie i malowanie) a co za tym idzie umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych.
3. Kształtowanie poczucia przynależności do rodziny i ojczyzny- zarówno małej (region, miasto) jak i dużej.
4. Rozbudzanie ciekawości poznawania i potrzeby poszukiwania wiedzy, odwoływania się do korzeni, historii własnej (rodziny) i kraju, obcowania z przyrodą oraz kształcenie współodpowiedzialności za otaczającą rzeczywistość.
5. Rozbudzanie i wskazywanie aktywnych form spędzania czasu wolnego, preferujących zdrowy styl życia.

2. CELE EDUKACJI TURYSTYCZNO-REGIONALNEJ, PATRIOTYCZNEJ, ŚRODOWISKOWO-EKOLOGICZNEJ I EDUKACJI DO BEZPIECZEŃSTWA

Celem edukacji turystyczno- regionalnej i patriotycznej jest przede wszystkim rozbudzenie ciekawości uczniów i skierowanie jej na piękno otaczającej ich rzeczywistości- okolicy domu, miasta, regionu i kraju. Umieszczenie dzieci w historii miejsca, w którym mieszkają, wyrobienie poczucia przynależności do rodziny i kraju, wykształcenie patriotyzmu. Działania te są nieodłącznie związane z edukacją środowiskowo- ekologiczną uczącą odpowiedzialności za otaczającą dzieci przyrodę i edukacją do bezpieczeństwa. Poznawać świat można tylko z uwzględnieniem bezpieczeństwa szeroko rozumianego (w domu, szkole, na ulicy, bezpieczeństwa teleinformatycznego, energetycznego i ekologicznego). Taka edukacja uczy dzieci świadomego i odpowiedzialnego postępowania w różnych sytuacjach życia codziennego.

Niniejsze opracowanie koncentruje się w szczególności na:

1. Dogłębnym poznawaniu i rozumieniu otaczającego świata poprzez systematyczne działania.
2. Poznawaniu własnego regionu (Kaszuby) i miasta (Gdańsk) ale także wskazywanie najpiękniejszych zakątków Polski.
3. Wyrabianie postawy patriotycznej, poszanowania kultury i tradycji.
4. Poszerzenie słownictwa w oparciu o legendy.
5. Kształcenie poczucia odpowiedzialności i wrażliwości na potrzeby środowiska i ojczyzny.
6. Wpajanie poczucia silnego związku ze środowiskiem lokalnym i przyrodą.
7. Wskazanie możliwości podejmowania własnych działań proekologicznych.
8. Kształcenie umiejętności troszczenia się o bezpieczeństwo swoje i innych, uwrażliwienie na potrzeby osób niepełnosprawnych i potrzebujących, wyrabianie empatii.
9. Kształceniu właściwego, zdrowego i aktywnego stylu spędzania czasu wolnego.

3. PROPOZYCJE ZAJĘĆ W SZKOLE I W TERENIE

A. Klasa I

WITAJ W SZKOLE- WESOŁO I BEZPIECZNIE

Wariant I: Wycieczka do Miasteczka Plenerowego EduFun w starym garnizonie w Gdańsku Wrzeszczu.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none">• Integracja grupy.• Bezpieczne podróżowanie środkami komunikacji miejskiej.• Wyrabianie orientacji w schemacie swojego ciała.• Odkrywanie świata poprzez doświadczanie i eksperymentowanie.	<p><i>Bezpieczna droga do szkoły</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Znajomość adresu szkoły i domu.• Rodzaje dróg, sposoby przechodzenia przez jezdnię.• Znaki drogowe. <p><i>Bezpieczne podróżowanie środkami komunikacji miejskiej</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Zasady bezpiecznego i kulturalnego podróżowania środkami komunikacji miejskiej.• Niebezpieczeństwa na drodze i w jej pobliżu.	<ul style="list-style-type: none">• Zna swój adres zamieszkania.• Opisuje najkrótszą i bezpieczną drogę do szkoły.• Zna i stosuje zasady bezpiecznego poruszania się po drodze.• Rozpoznaje podstawowe znaki drogowe.• Potrafi właściwie zachować się w środkach komunikacji miejskiej i na przystankach.• Potrafi odczytywać rozkład jazdy.

Program:

8:15- zbiórka pod szkołą. Sprawdzenie obecności, przypomnienie zasad bezpiecznego i kulturalnego podróżowania środkami komunikacji miejskiej.

8:30-9:30- przejazd do Gdańska – Wrzeszcza ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa. Wyszukiwanie poznanych znaków drogowych, nauka odczytywania rozkładu jazdy autobusów i tramwajów.

9:45- spotkanie z animatorami w Miasteczku Plenerowym EduFun

10:00-11:00- zabawy ruchowe w strefie zabawy

11:00-12:30-doświadczenia chemiczne i fizyczne.

12:30-12:50-drugie śniadanie

12:50-13:45- zabawy ruchowe równoważne i w gabinecie krzywych luster.

Ok.15:00-powrót do szkoły.

Wariant II: Wycieczka do Świata labiryntów w Blizinach.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Integracja grupy. • Kształcenie umiejętności posługiwania się mapą i określania kierunku położenia. • Poznanie cyklu rozwoju motyla. • Poznanie cyklu rozwojowego kukurydzy. • Wyrabianie sprawności fizycznej i przełamywanie strachu. • Bezpieczne i kulturalne podróżowanie. 	<p>Bezpieczna droga do szkoły</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znajomość adresu szkoły i domu. • Rodzaje dróg, sposoby przechodzenia przez jezdnię. • Znaki drogowe. <p>Bezpieczne podróżowanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zasady bezpiecznego i kulturalnego podróżowania • Niebezpieczeństwa na drodze i w jej pobliżu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna swój adres zamieszkania. • Opisuje najkrótszą i bezpieczną drogę do szkoły. • Zna i stosuje zasady bezpiecznego poruszania się po drodze. • Rozpoznaje podstawowe znaki drogowe. • Potrafi właściwie zachować się podróży. • Potrafi posługiwać się uproszczoną mapą, określić swoje położenie na niej. • Zna cykl rozwojowy motyla. • Rozpoznaje kukurydżę i potrafi wyróżnić jej części.

Program:

8:00-zbiórka przed szkołą, sprawdzenie obecności, przypomnienie zasad kulturalnego i bezpiecznego podróżowania.

8:15-9:00- przejazd autokarem do Blizin.

9:05-9:15- podział grupy na drużyny, przydział zadań i map. Nauka odczytywania mapy.

9:15-10:00- zabawa w małych labiryntach, nauka odnajdywania punktów orientacyjnych, przełamywanie barier lękowych.

10:00-11:30- wykonywanie zadań w labiryncie z kukurydzy. Posługiwanie się mapą. Zwrócenie uwagi na budowę tej rośliny. Wyłonienie zwycięskiej drużyny.

11:30-12:15- zabawy zręcznościowe, zawody drużynowe.

12:15-12:40-drugie śniadanie

12:40-13:30- zajęcia w motylarni, poznanie cyklu rozwojowego motyla.

Ok.14:30-powrót do szkoły.

Wariant III: Wycieczka do klubu morskiego Zejman i spacer po starówce Gdańska.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Integracja grupy. • Bezpieczne podróżowanie środkami komunikacji miejskiej. • Poznanie starego miasta Gdańska. Szukanie 3 	<p>Bezpieczna droga do szkoły</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znajomość adresu szkoły i domu. • Rodzaje dróg, sposoby przechodzenia przez jezdnię. • Znaki drogowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna swój adres zamieszkania. • Opisuje najkrótszą i bezpieczną drogę do szkoły. • Zna i stosuje zasady

<p>Neptunów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznanie legendy „Noc na Wyspie Spichrzów”. • Poznanie szant i opowieści morskich, zdobywanie sprawności wilka morskiego 	<p><i>Bezpieczne podróżowanie środkami komunikacji miejskiej</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zasady bezpiecznego i kulturalnego podróżowania środkami komunikacji miejskiej. • Niebezpieczeństwa na drodze i w jej pobliżu. <p><i>Moje miasto Gdańsk.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa miejscowości i jej pochodzenie. • Historia i zabytki. Legendy związane z moją miejscowością. • Walory turystyczne miejscowości. • Folklor regionu i krajobraz naturalny i kulturowy. 	<p>bezpiecznego poruszania się po drodze.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje podstawowe znaki drogowe. • Potrafi właściwie zachować się w środkach komunikacji miejskiej i na przystankach. • Potrafi odczytywać rozkład jazdy. • Posługuje się pojęciami: miasto, wieś, miejscowość, osiedle, dzielnica. • Zna podstawowe zabytki i historię miasta. • Rozróżnia podstawowe krajobrazy. • Zna wybrane legendy miasta. • Opisuje wybrane zawody. • Zna prawa i obowiązki turysty. • Zna elementy folkloru swojego regionu. • Rozumie dlaczego należy przechowywać pamiątki z przeszłości.
--	--	---

Program:

8:15- zbiórka, sprawdzenie obecności, przypomnienie zasad bezpiecznego podróżowania środkami komunikacji miejskiej.

8:30-9:00- przejazd do Gdańska Głównego. Szukanie herbu miasta na Bramie Wyżynnej. Rozdanie dzieciom mapek miasta uwzględniających trasę spaceru (zaznaczone gł. zabytki miasta), zwrócenie uwagi dzieci na fakt, że kiedyś w miejscu ulicy była fosa okalająca miasto.

9:00-9:45- spacer ulicą Długą i Długim Targiem, wyjaśnienie etymologii tych nazw- opowieści o dawnym życiu. Odnalezienie miejsca, z którego widać 3 Neptunów. Legenda o Neptunie.

9:45-12:00- opowieści morskie i zabawy w klubie morskim Zejman. Zdobywanie sprawności wilka morskiego. Praca drużynowa na okrętach. Nauka szant.

1200-12;20- drugie śniadanie.

12:20-13:00- tajemnice klubu zakłete w kamienicy- legendy morskie.

13:00-13:30- oglądanie eksponatów zgromadzonych w klubie.

13:30-13:50- zajęcia plastyczne- ilustracja wybranego eksponatu.

Ok. 14:40 powrót do szkoły.

Miasteczko drogowe- Autochodzik. Spotkanie ze Strażą Miejską i Policją.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie zasad ruchu drogowego i podstawowych znaków. • Nabycie umiejętności właściwego zachowania i poruszania po różnych drogach i ulicach. • Nauka bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię. • Włączanie rodziców w działania na rzecz bezpieczeństwa dzieci. • Umiejętność wykorzystywania odpadów w celu tworzenia makiety drogowej i pojazdów.- Uwrażliwienie na ochronę środowiska. 	<p>Bezpieczna droga do szkoły</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znajomość adresu szkoły i domu. • Rodzaje dróg, sposoby przechodzenia przez jezdnię. • Znaki drogowe. <p>Bezpieczne podróżowanie środkami komunikacji miejskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zasady bezpiecznego i kulturalnego podróżowania środkami komunikacji miejskiej. • Niebezpieczeństwa na drodze i w jej pobliżu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna swój adres zamieszkania. • Opisuje najkrótszą i bezpieczną drogę do szkoły. • Zna i stosuje zasady bezpiecznego poruszania się po drodze. Jest świadomym uczestnikiem ruchu drogowego. • Rozpoznaje podstawowe znaki drogowe. • Potrafi właściwie zachować się w środkach komunikacji miejskiej i na przystankach. • Zna pracę i rolę Straży Miejskiej i Policji. • Potrafi wykonać. pracę plastyczno- tech. z odpadów

LITERA A – ALBUM

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Wyrabianie nawyku korzystania z dziedzictwa narodowego i umiejętności odbierania sztuki. • Poznanie wybitnych dzieł malarskich i ich autorów. 	<p>Wycieczka do Muzeum Narodowego- lekcja pt:” W pracowni artysty”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Praca artysty malarza i rzeźbiarza. • Dzieła wybitnych malarzy i rzeźbiarzy. <p>Moje miasto Gdańsk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa miejscowości i jej pochodzenie. • Historia i zabytki. Legendy związane z moją miejscowością. • Walory turystyczne miejscowości. • Folklor regionu i krajobraz naturalny i kulturowy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie dlaczego należy przechowywać pamiątki z przeszłości. • Rozumie znaczenie dziedzictwa kulturalnego. • Rozpoznaje wybitne dzieła malarstwa europejskiego będące w Muz. Narodowym w Gdańsku- „Sąd ostateczny” H. Memlinga. • Zna pojęcia związane z pracą artysty malarza i rzeźbiarza. • Potrafi wykonać portret wybraną techniką. • Zna wybrane legendy miasta. • Opisuje wybrane zawody.

POZNAJĘ ŚWIAT- NARZĄDY ZMYŚLÓW

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> Bezpieczne podróżowanie środkami komunikacji miejskiej. Poznanie zmysłów i narządów im odpowiadającym oraz odkrycie do czego służą. Poznanie przez eksperymentowanie. Poznanie rekordzistów w świecie zwierząt i budowy oka muchy. 	<p>Wycieczka do Edu Parku w Gdańsku- lekcja pt. „Pomysły na zmysły”</p> <ul style="list-style-type: none"> Zmysły i narządy im odpowiadające. Eksperymentowanie. Rekordziści w świecie zwierząt. Budowa oka muchy, obraz widziany jej oczami. 	<ul style="list-style-type: none"> Zna 5 zmysłów i narządy im odpowiadające. Potrafi poznawać świat za pomocą zmysłów. Potrafi eksperymentować. Zna zwierzęta najlepiej widzące i słyszzące. Zna budowę oka muchy.

Warsztaty mydlarskie- zajęcia prowadzone przez Muzeum Historii Brudu i Mydła z Bydgoszczy.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> Wyrabianie nawyku dbania o higienę osobistą i ubierania się stosownie do pogody i rodzaju aktywności. Wykorzystanie różnych narządów zmysłu do rozpoznawania składników. Poznanie techniki tworzenia mydła i historii prania. Poznanie dawnych przyrządów służących do prania. Wyrabianie umiejętności precyzyjnego odmierzania i wykonywania poleceń. 	<p>Dbam o zdrowie o każdej porze roku.</p> <ul style="list-style-type: none"> Higiena osobista- czystość ciała, ubrania, obuwia a stan zdrowia. Przybory do utrzymania higieny osobistej. Zależność ubioru od pory roku i form aktywności. Powstawanie mydła. Historia brudu i prania. 	<ul style="list-style-type: none"> Zna 5 zmysłów i narządy im odpowiadające. Potrafi poznawać świat za pomocą zmysłów. Opisuje, jak należy dbać o higienę osobistą. Wymienia przybory higieniczne i zna ich przeznaczenie. Podaje, jak należy dostosować ubiór do pogody. Wyjaśnia zależność między zdrowiem a higienicznym trybem życia. Precyzyjnie odmierza składniki wg instrukcji.

Warsztaty gliniarskie- zajęcia z p. Moniką Wieczorkiewicz.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> Poznanie pracy garncarza. Wykorzystanie zmysłu dotyku i wzroku do formowania 	<p>Poznajemy zawody.</p> <ul style="list-style-type: none"> Zawody dawniej i dziś. Zakłady usługowe i 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie, co to są zanikające zawody. Opisuje pracę swoich

<p>określonych kształtów na kole garncarskim.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształcenie umiejętności posługiwania się kołem garncarskim. • Wyrabianie precyzji ruchu i sprawności manualnej. • Poznanie historii powstawania naczyń. 	<p>użyteczności publicznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zawody rodziców. 	<p>rodziców i zna ich zawody.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna najbliższe instytucje użyteczności publicznej. • Wie kim jest garncarz. • Potrafi wykonać proste naczynie na kole garncarskim.
--	--	--

KIEDY SŁOŃCE I KSIĘŻYC NA NIEBIE

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie tajników galaktyki i pracy astronauty. • Poznawanie za pomocą różnych zmysłów. • Poznanie budowy mikroskopu i obserwacja odłamków meteorytów. • Bezpieczne podróżowanie i kulturalne zachowanie w miejscach 	<p>Wycieczka do Hewelianum</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznanie literatury dziecięcej J.Brzechwy w Akademii Pana Kleksa. • Doświadczenia fizyczne. Integracja grupy. • Zabawy interaktywne. Poznanie opowieści o Janie Heweliuszu. • Astronomia i astronom- pojęcia. • Układ słoneczny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna wybrane utwory J. Brzechwy. • Potrafi aktywnie uczestniczyć w zajęciach warsztatowych i wykonywać doświadczenia. • Zna pojęcia: astronomia, astronom, NASA, statek kosmiczny, galaktyka, układ słoneczny. • Potrafi posługiwać się mikroskopem.

Wycieczka do Torunia.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie Układu Słonecznego i gwiazdozbiorów. • Poznanie pracy astronauty. • Przybliżenie sylwetki M. Kopernika, wprowadzenie pojęć związanych z astronomią. • Zapoznanie z przyrządami astronomicznymi. • Poznanie historii miasta i legend toruńskich. • Bezpieczne podróżowanie i kulturalne zachowanie w miejscach publicznych. 	<p>Nasza planeta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miejsce Ziemi w kosmosie. • Astronomia i astronom- pojęcia. • Układ Słoneczny. • Ruch Ziemi dookoła własnej osi. • Oświetlenie Ziemi przez Słońce. • Gwiazdozbiory. • Główne kierunki widnokregu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna wybrane legendy toruńskie. • Wie, że Ziemia krąży wokół Słońca i własnej osi. • Rozumie pojęcia: kula ziemiska i globus. • Posługuje się globusem, wskazuje położenie swojego kraju i miasta. • Zna pojęcia : astronomia, astronom, NASA, statek kosmiczny, galaktyka, układ słoneczny,

	<ul style="list-style-type: none"> • Zjawiska astronomiczne towarzyszące porom roku. • Legendy toruńskie. • Mikołaj Kopernik- wybitny astronom. 	<p>gwiazdozbiór.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrafi wskazać linię widnokręgu. • Wie, do czego służy kompas. • Wie, kiedy rozpoczynają się i kończą poszczególne pory roku. • Rozumie znaczenie ekologii dla Ziemi.
--	--	--

Program:

7:30-wyjazd autokarem spod szkoły.

9:00-9:45 pokaz w Planetarium pt „ Cudowna podróż”

10:00-11:30-zabawa na wystawie interaktywnej w Orbitarium

11:40-12:00- drugie śniadanie

12:15-13:40- zajęcia w Domu Legend Toruńskich

14:00- obiad

14:30-16:00- zwiedzanie starówki i domu Mikołaja Kopernika

16:00-17:00- pieczenie pierników w Domu Mikołaja Kopernika

17:15-17:40- zakup pamiątek, pierników toruńskich.

Ok.19:30- powrót do szkoły.

DARY JESIENI

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNI
<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie własnej okolicy. • Kształcenie sprawności ruchowej na ścieżce zdrowia. • Odnajdywanie śladów jesieni- dostrzeganie zmian zachodzących w przyrodzie. • Wykonywanie zielonych zadań przygotowanych przez nauczyciela. • Zebranie materiału przyrodniczego do zajęć przyrodniczo- technicznych. 	<p><i>Spacer do pobliskiego lasu.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Moja okolica. Cechy charakterystyczne lasu. • Wygląd lasu jesienią- dary jesieni. • Drzewa leśne i rodzaje lasu. • Zjawiska towarzyszące tej porze roku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna swój region i okolice. • Zna zjawiska pogodowe towarzyszące jesieni, potrafi odczytywać temperaturę. • Opisuje zjawiska przyrodnicze obserwowane jesienią. • Rozpoznaje drzewa po liściach, owocach i korze. • Zna rodzaje lasów. • Wie, że las jest domem roślin i zwierząt, czuje się za niego odpowiedzialny. • Zna zwierzęta leśne i dary .

<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie flory i fauny parku. • Porównywanie zmian zachodzących w przyrodzie jesienią w parku i w lesie. • Zbieranie materiału przyrodniczego. 	<p>Wycieczka do Parku Oruńskiego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moja okolica. Poznanie historii i legend „Góra Pięciu Braci” i „Piękna Radunica”. • Cechy charakterystyczne parku. Ochrona przyrody. • Drzewa i krzewy parkowe- rozpoznawanie po owocach i liściach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje podstawowe grzyby, wie , że dzielą się na jadalne i trujące. • Klasyfikuje dary jesieni, tworzy zbiory, przelicza elementy. • Głoskuje, wyróżnia głoski w nagłosie i wygłosie- wyszukuje dary jesieni na podane głoski. • Chroni przyrodę, wie czym jest park. • Opisuje zjawiska przyrodnicze w parku jesienią. • Rozpoznaje drzewa i krzewy parkowe po liściach i owocach. • Gromadzi materiał przyrodniczy i potrafi wykonać album drzew. • Zna legendy związane z Parkiem oruńskim.
<ul style="list-style-type: none"> • Aktywne wypoczywanie. • Integracja rodzin i klasy. • Poznawanie własnego regionu. • Poznanie legendy o Otominie „Miłość i zdrada”. • Poznanie flory i fauny okolicy jeziora otomińskiego. • Dostrzeganie zmian zachodzących w przyrodzie jesienią. Zwrócenie uwagi na fakt, że las jest domem zwierząt- poszanowanie tego miejsca. 	<p>Sobotni rajd z rodzicami po Otominie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moja okolica. Cechy charakterystyczne lasu. • Wygląd lasu jesienią- dary jesieni. • Drzewa leśne i rodzaje lasu. • Zjawiska towarzyszące tej porze roku. • Flora i fauna okolicy jeziora otomińskiego. • Legendy gdańskie- o Otominie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie istotę aktywnego spędzania czasu wolnego. • Czerpie przyjemność z obcowania z naturą i swoimi bliskimi, ma szacunek do rodziców i przyrody. • Zna swój region i okolicę. • Zna legendę o Otominie. • Zna florę i faunę jeziora otomińskiego.

JESIEŃ W SADZIE I OGRODZIE

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie wartości odżywczych warzyw i owoców oraz ich miejsca w jadłospisie. • Higiena spożywania posiłków i przygotowywanie zdrowych potraw. • Poznanie domowych sposobów robienia przetworów. • Odgrywanie scenek dramowych • Wyrabianie właściwych nawyków żywieniowych. 	<p><i>Drugie śniadanie daje moc.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Owoce i warzywa polskie i zagraniczne. • Piramida żywieniowa. • Przetwory domowe i sposoby przechowywania żywności. • Drama jako środek wyrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna różne warzywa i owoce oraz ich wartość odżywczą. Zna piramidę żywieniową, potrafi układać zdrowe menu. • Zna znaczenie higieny w życiu człowieka i jej wpływ na zdrowie. • Potrafi robić proste przetwory (soki), wie jak przechowywać produkty w sposób naturalny.
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie roślin warzywnych i ich budowy. Zwrócenie uwagi na części jadalne. • Zmiany w przyrodzie w różnych porach roku. • Tworzenie zbiorów z materiału przyrodniczego, klasyfikowanie wg podanych cech. • Kształcenie właściwych nawyków żywieniowych- wykonywanie sałatek jarzynowych. 	<p><i>Rośliny warzywne- przygotowanie roślin i zwierząt do zimy.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rośliny warzywne, ich budowa. Części jadalne. • Odgrywanie scenek dramowych z wykorzystaniem wiersza „Na straganie”. • Uprawa roślin warzywnych w ogródkach domowych i na szerszą skalę. • Ochrona zwierząt żyjących w glebie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna różne warzywa i ich budowę. Rozpoznaje je po smaku i zapachu. Wie, jakie są ich walory i części jadalne. • Potrafi przygotować scenkę z wykorzystaniem wiersza. • Wie jak uprawia się rośliny warzywne w ogródkach i na szerszą skalę. Zna zagrożenia związane z nawożeniem. • Wie, jak chronić zwierzęta żyjące w glebie, jest świadomy roli jaką odgrywają w ekosystemie. • Jest świadomy właściwych nawyków żywieniowych.
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie budowy drzew i krzewów owocowych. • Etapy rozwoju drzewa owocowego. • Rodzaje owoców i ich wykorzystanie. 	<p><i>Od pestki do jabłka.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa drzew i krzewów. Etapy rozwoju. • Rodzaje owoców i ich wykorzystanie. • Ekologia i ekologiczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna budowę drzew i krzewów oraz etapy ich rozwoju. • Zna różne rodzaje owoców, klasyfikuje je wg podanej cech, tworzy zbiory.

<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie słowa ekologia-ekologiczny sad. • Wartości odżywcze owoców i ich miejsce w jadłospisie. • Sposoby naturalnego przechowywania owoców i warzyw. 	<p>sad.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przechowywanie owoców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i rozumie pojęcie ekologia i ekologiczny sad. • Zna sposoby przechowywania i przetwarzania owoców.
--	--	---

MÓJ DOM

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie życia, narzędzi, mebli i strojów dawnych Gdańszczan • Poznanie zabaw dawnych gdańskich dzieci- zawody drużynowe • Poznanie sylwetki Uphagena. • Porównywanie domów dzisiejszych z dawnymi. • Praca z mapą Gdańska- zaznaczanie trasy spaceru, zwrócenie uwagi na Katownię i Złotą Bramę. 	<p>Wycieczka do Domu Uphagena</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uphagen- przykład dawnego mieszczanina. • Domy dawniej i dziś- budowa. • Sposoby oświetlenia domu dawniej i dziś. • Plan miasta. Posługiwanie się mapą. • Zabytki Gdańska. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna sylwetkę Uphagena. Wie, kto to mieszczanin. • Zna budowę domu, dostrzega różnice między kamienicą a domem współczesnym. Zna różne rodzaje domów. • Potrafi określić swoje położenie na mapie. Posługuje się planem miasta. • Zna podstawowe zabytki Gdańska. • Tworzy makietę kamienicy z różnych materiałów.
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie drzewa genealogicznego i struktury rodziny. • Poznanie praw i obowiązków każdego członka rodziny.- Zwrócenie uwagi na prawa dziecka. • Kształcenie szacunku do osób starszych i przywiązania do rodziny. • Uwrażliwienie na potrzebę racjonalnego i bezpiecznego używania energii elektrycznej. 	<p>Rodzina. Miejsce i rola dziecka w rodzinie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Struktura rodziny. Więzy rodzinne. • Tradycje rodzinne, historie, pamiątki. <p>Dom- miejsce pracy i wypoczynku.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomieszczenia domu i ich przeznaczenie. • Meble i urządzenia techniczne. <p>Energia –edukacja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezpieczne korzystanie z urządzeń elektrycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcia: rodzina, rodzice. Zna stopnie pokrewieństwa między innymi członkami rodziny. • Zna swoje obowiązki w rodzinie. • Umie określić strukturę rodziny i wiek jej członków. • Darzy szacunkiem osoby starsze. • Zna pomieszczenia w domu i zna ich przeznaczenie. • Rozumie konieczność zachowania ostrożności podczas korzystania z urządzeń elektrycznych.

<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie swojego miasta, jego historii i herbu. • Wyrabianie poczucia przynależności do swojego miasta i ojczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oszczędne gospodarowanie energią. • Ekologiczny dom. <p><i>Bezpieczeństwo teleinformatyczne.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrona domu przed zagrożeniem. • Bezpieczny Internet. • Niebezpieczny kontakt z anonimowymi osobami. <p><i>Gdańsk- moje miasto, mój dom. „Herb Gdańska”- wycieczka do Ratusza Gł. Miasta Gdańska.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zna sposoby oświetlania domu dawniej i dziś. • Poszukuje form oszczędzania ciepła i energii. • Uzasadnia konieczność oszczędzania energii. <ul style="list-style-type: none"> • Zna zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń teleinformatycznych. • Potrafi posługiwać się programami antywirusowymi. • Ma świadomość istnienia wirusów komputerowych. • Wskazuje niebezpieczeństwa związane z kontaktowaniem się z osobami anonimowymi. <ul style="list-style-type: none"> • Zna historię, zabytki miasta i legendy z nim związane. • Zna herb miasta i jego historię. • Potrafi opowiadać ciekawostki o mieście. Lubi spacerować po nim i odnajdywać ślady legend i opowieści na zabytkach.
---	--	--

MOJE ZABAWY I ZABAWKI

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNI
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie historii zabawek. • Dostrzeżenie różnic między zabawkami dziadków a współczesnymi. • Poznanie historii bajek filmowych. • Wyrabianie nawyku poszanowania dla różnych 	<p><i>Wycieczka do Galerii Starych Zabawek w Gdańsku oraz Kościoła Mariackiego.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zabawki naszych dziadków.- historia zabawek i bajek filmowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna historię zabawek, dostrzega różnice między zabawkami dawniej a dziś. Rozumie, że należy szanować przedmioty, w tym zabawki. • Zna wybrane legendy

<p>przedmiotów, w tym zabawek.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznanie legendy o Stolemach- „Stolemowe dary” przy okazji zwiedzania Kościoła Mariackiego oraz opowieści o zegarze astronomicznym i mistrzu Diiringerze. • Posługiwanie się mapą Gdańska- zaznaczanie trasy spaceru. • Poznawanie własnego miasta i jego zabytków. • Poznanie wybranych legend gdańskich. • Poznanie pracy portowca i marynarza. 	<ul style="list-style-type: none"> • Legendy gdańskie. • Zabytki Gdańska. • Mapa miasta. <p><i>Wycieczka do Muzeum Morskiego- wystawa interaktywna.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Różne zawody. • Porty i statki. • Różne rodzaje transportu. • Legendy gdańskie. • Zabytki Gdańska. 	<p>gdańskie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna wybrane zabytki Gdańska oraz ich walory turystyczne. • Potrafi posługiwać się mapą. <ul style="list-style-type: none"> • Zna różne zawody, wie czym się charakteryzują. Opisuje zawody swoich rodziców. • Zna różne rodzaje transportu: lądowy, morski, powietrzny. • Zna różne rodzaje statków. • Wie, co to horyzont. • Zna swoje miasto i zabytki. • Zna niektóre legendy gdańskie.
--	--	--

ZWIERZĘTA DOMOWE

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNI
<ul style="list-style-type: none"> • Nauka bezpiecznego obcowania ze zwierzętami i opieki nad nimi. • Przybieranie pozycji bezpiecznej w kontakcie z agresywnym zwierzęciem. • Poznanie budowy psa i jego upodobań. <ul style="list-style-type: none"> • Poznanie roli ptaków w przyrodzie. • Poznanie różnych gatunków ptaków. • Przełamanie barier lękowych. Wyrabianie poczucia 	<p><i>Zajęcia warsztatowe z psem Melonem ze stowarzyszenia Pozytywka.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ssaki. • Pies przyjacielem człowieka. • Bezpieczny kontakt ze zwierzętami. <p><i>Zielona lekcja z ptakami- edukacja przyrodnicza na żywo.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ptaki. • Bezpieczny kontakt ze zwierzętami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wie, co to ssak. Zna budowę ssaków i ich cechy. Dostrzega różnice między ssakami a innymi zwierzętami. • Potrafi przybrać pozycję obronną w kontakcie z agresywnym zwierzęciem. • Wie, jak należy opiekować się zwierzętami i czego nie należy z nimi robić. <ul style="list-style-type: none"> • Wie czym charakteryzują się ptaki. Dostrzega różnice między ptakami a innymi zwierzętami. • Dzieli ptaki na

<p>odpowiedzialności za zwierzęta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyrabianie właściwych nawyków w obcowaniu ze zwierzętami. 	<p>Z wizytą u weterynarza.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznajemy zawody. • W królestwie zwierząt. • Mój pupil. 	<p>drapieżne i domowe.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrafi właściwie obcować ze zwierzętami. • Szanuje pracę innych, wie kim jest weterynarz. • Rozumie potrzebę opieki nad zwierzętami. • Klasyfikuje zwierzęta ze względu na ich budowę, środowisko życia.
--	---	---

ANDRZEJKI I KATARZYNKI

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie zwyczajów i tradycji polskich. • Kulturowanie tradycji, sięganie do korzeni. • Poznawanie legend staropolskich związanych ze świętami. • Poznanie dawnych wierzeń i wróżb. • Integracja grupy. 	<p>Opowieści o polskiej tradycji i kulturze. Zabawy i wróżby.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polskie tradycje ludowe. • Legendy staropolskie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna polskie tradycje ludowe, szanuje je. • Zna wybrane legendy staropolskie. • Zna historię Andrzejek i Katarzynek. Dostrzega różnice między tymi świętami. • Współpracuje w zespole.

NIESPODZIANKI NA GRUDNIOWE WIECZORY I PORANKI

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Kulturalne zachowanie się w miejscu publicznym. • Nauka właściwego odbioru muzyki poważnej. • Kształcenie świadomego odbiorcy muzyki. • Poznanie instrumentów muzycznych oraz różnych rodzajów tańca. 	<p>Wycieczka do Filharmonii Bałtyckiej na koncert mikołajkowy koncert edukacyjny.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Filharmonia i orkiestra-miejsce instrumentów. • Z kulturą na co dzień. • Tradycje świąteczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zasady kulturalnego zachowania i odbioru muzyki poważnej. • Wie co to Filharmonia i pojęcia z nią związane • Zna tradycje świąteczne, związane z Mikołajkami.
<ul style="list-style-type: none"> • Kulturalne zachowanie się w miejscu publicznym. • Nauka właściwego odbioru 	<p>Wycieczka do Teatru Muzycznego w Gdyni</p> <ul style="list-style-type: none"> • W świecie sztuki. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna różne rodzaje sztuki. • Wie czym

<p>musicalu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznanie nowego rodzaju sztuki. • Zwrócenie uwagi na budowę teatru, rolę aktora i orkiestry w nim. 	<ul style="list-style-type: none"> • Teatr. • Z kulturą na co dzień. 	<p>charakteryzuje się musical.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna zasady kulturalnego zachowania w teatrze.
--	--	--

A CZAS PŁYNIE.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie historii zegarów wieżowych i różnych ich rodzajów. 	<p><i>Wycieczka do Muzeum Zegarów Wieżowych w Kościele Św. Katarzyny w Gdańsku.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zegary- historia, różne rodzaje. • Słynni Gdańszczanie- J. Heweliusz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna historię zegarów. Potrafi odczytywać pełne godziny. • Wie co to zegar słoneczny i karyliony. • Wie kim był J. Heweliusz.

WKRÓTCE BOŻE NARODZENIE

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Wyrabianie poszanowania do tradycji i wartości ponadczasowych. • Poznawanie tradycji i zwyczajów związanych ze świętami w różnych regionach Polski i na świecie w oparciu o literaturę. • Przygotowywanie tradycyjnych potraw wigilijnych- wypiekanie pierników. • Dekorowanie stołu wigilijnego, zwrócenie uwagi na miejsce dla gościa. • Kształcenie umiejętności odgrywania scenek tematycznych oraz nauka układania i składania życzeń świątecznych. • Nauka gry na dzwoneczkach chromatycznych- wybrane kolędy polskie. 	<p><i>Tradycje i zwyczaje Bożonarodzeniowe.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tradycje i zwyczaje Bożonarodzeniowe. • Stół wigilijny. • Redagowanie życzeń. <p><i>Wycieczka do Wioski</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i szanuje tradycje Bożonarodzeniowe. • Potrafi nakryć stół wigilijny, zna potrawy świąteczne. • Wskazuje różnice między Świętami Bożego Narodzenia a Wielkanocą. • Redaguje życzenia świąteczne. • Zna zwierzęta w Laponii. • Wie, kim był Mikołaj i skąd zrodziła się tradycja obdarowywania. • Zna legendę o Św. Mikołaju, Opowieść wigilijną i Legendę o

	<p><i>św. Mikołaja w Drzewinie</i></p> <p><i>Wycieczka do Fabryki zabawek św. Mikołaja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Świąteczne podarunki. • Życie w Laponii. • Mikołaj. 	<p>choince.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykonuje wybrane Kolędy polskie na dzwonekach chromatycznych.
--	--	---

HU, HU, HA...ZIMA ZŁA!

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Integracja klasy i rodziców uczniów. • Poznawanie własnego regionu. Aktywny wypoczynek. • Kształcenie sprawności ruchowej i hartowanie organizmu. 	<p><i>Klasowo-rodzinny kulig integracyjny w Szymbarku.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mój region- Kaszuby. • Dbamy o zdrowie. <p><i>Sobotni rajd z latarkami-Gdańsk Oliwa (Osowa-Borodziej)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Moja okolica. • Dbamy o zdrowie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna swój region, jego folklor. • Aktywnie spędza czas wolny.

DUŻO WIEM, DUŻO UMIEM

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie różnych roślin hodowlanych, ich budowy i potrzeb hodowlanych. • Poznanie tradycji i zwyczajów Świąt Wielkanocnych. • Poznanie różnych sposobów 	<p><i>Budowa i hodowla roślin-uwaga na zanieczyszczenia.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hodowla rzeżuchy.- warunki potrzebne do życia roślin. • Substancje szkodliwe dla roślin. <p><i>Wielkanoc tuż, tuż...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tradycje świąteczne. Wielkanoc a Boże Narodzenie. <p><i>Ogródek matematyczny-</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi hodować rośliny i odpowiednio opiekować się nimi. Wie czego potrzebują rośliny do życia. • Zna wpływ substancji szkodliwych dla roślin i zwierząt. Zna oznaczenia substancji szkodliwych. • Zna tradycje i zwyczaje Wielkanocne. Kultuwyje je w rodzinie. • Wie, czym jest

<p>uczenia się matematyki- nauka poprzez zabawę i dramę.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznanie uczelni wyższych jako „świątyni wiedzy” • Poznanie ciekawych zakątków miasta. • Rozwijanie różnych talentów. 	<p>matematyka inaczej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Łamigłówki matematyczne, tangramy, roszady, zabawy rachunkowe, matematyczny teatr- zajęcia na UG lub PG <p>Zajęcia interaktywne w Pałacu Młodzieży.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Różne techniki plastyczne. • Komputer do zadań specjalnych. • Nieznane instrumenty. • Mój region, moje miasto. 	<p>uczelnia wyższa, do czego służy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje różne zadania matematyczne czerpiąc przy tym radość. • Zna ciekawe zakątki miasta. Wie, czym jest Pałac Młodzieży (Pałac Kultury) • Czerpie przyjemność z obcowania ze sztuką. • Eksperymentuje, tworzy, muzykuje...
--	--	--

DBAMY O ZDROWIE

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie zasad bezpiecznego wypoczynku w domu, w różnych rejonach Polski i za granicą. • Poznanie zasad udzielania pierwszej pomocy. • Poznanie zasad bezpiecznego kontaktu ze zwierzętami. 	<p>Spotkanie ze stomatologiem lub lekarzem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Higiena ciała i jamy ustnej. • Zdrowe odżywianie. • Ruch to zdrowie. <p>Dawne sposoby leczenia ludzi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rośliny zielne i ich znaczenie lecznicze. • Ul i pszczoły <p>Bezpieczne ferie. Bezpieczne wakacje.</p> <p>Lekcja z WOPR.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezpieczeństwo nad wodą. • Telefony alarmowe. <p>Zajęcia z udzielania pierwszej pomocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jest świadomy roli higieny dla zdrowia człowieka. Wie, jak dbać o zdrowie. • Zna zasady racjonalnego odżywiania. • Zna telefony alarmowe, potrafi wezwać pomoc do potrzebującego. Zna swój adres zamieszkania. • Rozumie i przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas organizowania i spędzania czasu wolnego. • Potrafi udzielić pierwszej pomocy potrzebującemu. • Zna zasady postępowania ze zwierzętami, potrafi przyjmować bezpieczną pozycję. • Zna rolę pszczoł i potrafi wykorzystać ich dary. Zna ich walory lecznicze. • Rozpoznaje i nazywa rośliny zielne. Zna walory lecznicze niektórych ziół. • Zna zasady przyjmowania leków i przestrzega ich.

		<ul style="list-style-type: none"> • Zna zagrożenia związane z żywiołami.
--	--	--

PODRÓŻE DUŻE I MAŁE. WKRÓTCE WAKACJE.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNI
<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie swojego miasta. • Poznanie roślin parkowych i tropikalnych. • Poznanie wybranych legend gdańskich. • Obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie wiosną. 	<p>Wycieczka do Parku Oliwskiego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moje miasto. • Legendy gdańskie. • Park wiosną-rośliny parkowe. • Rośliny tropikalne-Palmiarnia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jest związany ze swoim miastem, docenia jego walory. • Zna fragmenty historii i legendy związane z odwiedzanymi miejscami. • Dostrzega i opisuje zmiany zachodzące w przyrodzie w poszczególnych porach roku. • Zna, rozpoznaje i opisuje wybrane rośliny parkowe i tropikalne. Zna ich naturalne środowisko życia.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNI
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie piękna Kaszub i ich zabytków. • Poznanie historii Polski związanej z Zakonem Krzyżackim i Zamkiem w Malborku. • Bezpieczne podróżowanie pociągiem. 	<p>Wycieczka do Malborka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Piękno Kaszub. • Zakon Krzyżacki i historia Polski. • Pociąg jako środek transportu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wie, gdzie leżą Kaszuby i jakie miasta obejmują. • Opisuje fragmenty historii dotyczące Zakonu Krzyżackiego. • Opisuje wygląd zamku i jego okolice. Podaje różnice między zamkiem a innym budynkiem mieszkalnym. • Potrafi bezpiecznie podróżować pociągiem. Umie odczytywać rozkład jazdy pociągów i znajdować właściwy peron. • Zna różne rodzaje pociągów.

		<ul style="list-style-type: none"> • Zna legendy kaszubskie i wybrane opowieści historyczne dotyczące tego regionu.
--	--	--

Program:

8:15- zbiórka pod szkołą, sprawdzenie obecności, przypomnienie zasad podróżowania środkami komunikacji miejskiej i pociągiem.

8:45-9:20- Zajęcia na dworcu kolejowym. Odebranie biletów na pociąg i sprawdzenie godziny i nr pociągu. Odczytywanie rozkładu jazdy pociągów, odszukiwanie peronu właściwego dla grupy. Odnajdywanie rozkładu pociągu mówiącego o przyjazdach powrotnych. Sprawdzenie na nim, o której wrócimy do Gdańska- wg biletów. Przypomnienie zasad zachowania szczególnej ostrożności przy wjeżdżaniu pociągu na peron i przy wsiadaniu do niego. Oglądanie i nazywanie różnych rodzajów pociągów.

9:21- odjazd do Malborka.

Spotkanie z konduktorem i pracownikiem WARS. Wyjaśnienie dzieciom roli jaką odgrywają w pociągu.

10:00-14:50-zwiedzanie Zamku w Malborku- ścieżka edukacyjna z przewodnikiem. Wykonywanie wcześniej przygotowanych zadań.

15:00-15:30-obiad

16:20- powrót pociągiem do Gdańska Gł.

17:30- powrót do szkoły

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNI
<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie swojego regionu. • Uwrażliwienie na piękno terenów objętych ochroną i wykształcenie potrzeby troszczenia się o to dziedzictwo. • Poznawanie legend nadmorskich. 	<p>Wycieczka do Sowińskiego Parku Narodowego i Sea Parku w Sarbsku.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mój region. • Narodowy Park Krajobrazowy. • Wydmy. • Wiatr jako ruch powietrza. Kierunek i rodzaje. Wykorzystanie wiatru do pozyskiwania energii. • Nadmorska fauna i flora. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcia: rezerwat przyrody, Park Krajobrazowy. • Rozumie potrzebę ochrony cudów natury. • Rozumie, na czym polega niszcząca i budująca działalność fal morskich. • Wie, co to wydma i jak powstaje. Wie, dlaczego wydmy się przesuwają i jak należy je wzmacniać. • Potrafi określić kierunek wiatru. • Zna różne rodzaje wiatru. • Potrafi podać przykłady

		wykorzystania wiatru. <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje i nazywa przedstawicieli nadmorskiej flory i fauny. • Wie, do czego służy latarnia morska. • Zna alfabet morse'a.
--	--	--

Program:

7:30-zbiórka pod szkołą i odjazd autokarem do Sarbska.

9:50-12:30-zajęcia w Sea Parku. Karmienie kotików południowoamerykańskich i fok szarych. Zwiedzanie Muzeum Marynistycznego, Oceanarium Prehistorycznego i Parku Miniatur Latarni Morskich. Zabawa w terenie. Wykonywanie wcześniej przygotowanych przez nauczyciela zadań.

12:30-13:00-obiad

13:00- przejazd do Łeby.

13:15-16:00-ścieżka edukacyjna w Sowińskim Parku Narodowym i spacer po wydmach nad morze.

16:00-powrót do autokaru meleksami- zwrócenie uwagi na potrzebę ochrony środowiska i sposób napędzania tych pojazdów.

Ok.19:00- powrót do szkoły.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie historii hymnu Polskiego i orła białego. • Poznanie historii rodziny J. Wybickiego. • Poznanie sposobu hodowania strusi afrykańskich i rozbijania strusiego jaja. • Poznanie historii kolejnictwa. • Poznanie folkloru kaszubskiego. • Poznanie krajobrazu kaszubskiego i wybranych legend kaszubskich. 	<p><i>Będomin-Garczyn-Kościierzyna- Stara Kiszewa- Szymbark-Wieżyca (2 dni)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Polskie symbole narodowe. • Historia hymnu Polski. • Struś- ptak, który nie lata. • Historia kolejnictwa. • Język kaszubski- alfabet. • Folklor i strój kaszubski- symbolika kolorów; muzyka-rodzaje instrumentów. • Krajobraz Kaszub. • Legendy kaszubskie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa położenie Polski na mapie Europy i położenie swojego miasta na mapie Polski. • Podaje fakty z historii swojego kraju i miejscowości. • Wskazuje miejsca najbardziej atrakcyjne krajobrazowo i te zdewastowane. • Zna położenie geograficzne Kaszub, miasta do nich należące, stolicę i herb. • Rozumie pojęcia: krajobraz, elementy krajobrazu, rodzaje krajobrazu. • Rozumie, że ukształtowanie terenu rzutuje na roślinność i zwierzęta tam mieszkające. • Zdaje sobie sprawę z

		zagrożeń ekologicznych. <ul style="list-style-type: none"> • Zna alfabet kaszubski i znaczenie kolorów w hafcie kaszubskim. Wymienia elementy stroju kaszubskiego i cechy folkloru. • Opowiada wybrane legendy kaszubskie. • Zna różne rodzaje transportu i pociągów.
--	--	--

Program:

08:40	podstawienie autokaru przed szkołą
09:00 – 10:00	przejazd z Gdańska do Będomina
10:00 – 11:00	ZWIEDZANIE MUZEUM HYMNU W BĘDOMINIE
11:00 – 11:30	przejazd z Będomina do Garczyna
11:30 – 13:30	WIZYTA NA FARMIE STRUSI AFRYKAŃSKICH W GARCZYNI
	DEGUSTACJA STRUSIEGO JAJA – JAJECZNICA
13:30 – 14:00	przejazd z Garczyna do Kościerzyny
14:00 – 15:00	WIZYTA W MUZEUM KOLEJNICTWA W KOŚCIERZYNI
15:00 – 15:30	przejazd z Kościerzyny do Starej Kiszewy
ok. 15:45	zakwaterowanie: HOTEL WROTA KASZUB
ok.16:15	Spotkanie z myśliwym.
17:00 – 18:00	obiadokolacja
od 18:00 20:00	zajęcia dydaktyczne – rozwiązywanie zielonych zadań przygotowanych przez nauczyciela, zakładanie Dziennika Podróżnika;
20:00-21:30-	ognisko- pieczenie ziemniaków, zabawy przy ognisku,
22:00-	toaleta wieczorna
22:30-	piżama party z legendami kaszubskimi
23:00-	nocleg.

DZIEŃ 2

08:00	śniadanie, wykwaterowanie
09:00 – 10:00	przejazd ze Starej Kiszewy do Szymbarka
10:00 – 12:45	ZWIEDZANIE CENTRUM EDUKACJI I PROMOCJI REGIONU W SZYMBARKU
	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Edukacji i Promocji Regionu • Kaszubski Świat Bajek
12:45 – 13:15	obiad
13:20-14:00-	rozwiązywanie zielonych zadań wcześniej przygotowanych przez nauczyciela.
14:00 – 16:00	WIZYTA W PARKU LINOWYM
16:00 – 17:00	WIEŻYCA- WIEŻA WIDOKOWA, SPOTKANIE Z ORKIESTRĄ KASZUBSKĄ.
17:00-18:00-	przejazd ze Szymbarka do Gdańska

B. Klasa II- III

WAKACYJNE WSPOMNIENIA

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie swojego kraju i miasta. • Kształcenie umiejętności opisywania krajobrazu miejsca spędzania wakacji. • Poznawanie wybranych legend polskich i gdańskich (Bursztynowe legendy: o Faetonie, o Juracie, o Ambrelli, o kaczeńcach, o Aniele z Kaszub i Gryfie, o chciwym przeorze, o królewskich zaślubinach, o żywcem замуrowanym, o Okrutniku z Gradowej Góry). • Poznanie historii i rodzajów bursztynu. • Rozbudzanie zainteresowania poznawaniem nieznanych lądów. • Poszerzanie słownictwa i wiedzy. • Poznawanie swojego miasta i ciekawych turystycznie miejsc. • Poznawanie legend. • Poznawanie życia dawnych Gdańszczan i rycerzy. 	<p><i>Wycieczka do Muzeum Bursztynu w Gdańsku.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Moja miejscowość. • Adres miejscowości (gmina, województwo). • Krajobraz okolicy, ukształtowanie terenu, roślinność, zwierzęta, woda. • Polska w Europie. • Mapa. • Dary natury. • Bursztyn. <p><i>Podróże pana Kleksa- Wycieczka do Centrum Hewelianum.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kula ziemiska. • Kontynenty. • Cechy lądów. <p><i>Wycieczka do Dworu Artusa- Rycerze na wakacjach lub Śladami Króla Artura.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi wskazać na mapie wybrane miasta i regiony. • Wymienia cechy charakterystyczne danego regionu. Opisuje miejsce swojego pobytu. • Określa położenie geograficzne swojej miejscowości. • Samodzielnie zapisuje pełen adres. • Rozumie pojęcia: krajobraz, elementy krajobrazu. • Jest świadomy zagrożeń ekologicznych w swojej miejscowości. • Potrafi klasyfikować pamiątki i je opisywać. • Zna wybrane legendy. • Wie, skąd się bierze bursztyn i zna jego rodzaje oraz zastosowanie. • Rozumie pojęcie: kula ziemiska. • Zna kontynenty. Potrafi wskazać je na mapie. • Zna utwory J. Brzechwy. • Zna zabytki swojego miasta i jest świadomy wartości kulturalnej i historycznej swojego miasta. • Zna wybrane legendy

<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie najważniejszych zabytków i miejsc charakterystycznych dla stolic świata. • Poznawanie owadów i zwierząt oraz ich warunków życia i rozwoju. 	<p>Wycieczka do Parku Miniatur i Gigantów w Stryszej Budzie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znane miejsca na świecie. • Mapa Europy. Określanie położenia geograficznego wybranych miast. • Owady i zwierzęta.- Warunki życia i rozwoju. • Ochrona przyrody. 	<p>swojego miasta i kraju.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna życie dawnych i dzisiejszych Gdańszczan oraz rycerstwa. • Zna wybrane stolice świata, potrafi wskazać je na mapie świata lub Europy. • Rozpoznaje i nazywa charakterystyczne budowle ze świata. Wie, w jakim kraju można je zobaczyć. • Zna cechy budowy owadów, ptaków i ssaków.
--	---	---

JESTEM W DRUGIEJ KLASIE

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie swojego regionu. • Poznanie dawnych i współczesnych warunków życia na wsi i zależności między wsią a miastem. • Przypomnienie zasad ruchu drogowego. • Przypomnienie praw i obowiązków ucznia. 	<p>Wycieczka do Skansenu we Wdzydzach Kiszewskich.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkoła dawniej i dziś. • Zasady w szkole i poza szkołą. • Prawa i obowiązki ucznia. • Drogi w mojej miejscowości i okolicy. • Zasady poruszania się po drogach w mieście i na wsi. • Wieś a miasto. • Znaki drogowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi podać adres swojej szkoły. • Opisuje wygląd szkoły i jej wszystkie pomieszczenia. Wymienia pracowników, wie czym się zajmują. • Zna prawa i obowiązki ucznia. • Dostrzega różnice między szkołą dzisiejszą a dawną. Opisuje dawne przybory szkolne. • Posługuje się pojęciami: wieś, miasto i wskazuje ich cechy. • Porównuje krajobrazy wsi i miasta. Zna wpływ człowieka na krajobraz. • Wymienia urzędy administracyjne wsi i miasta.

		<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie społeczną wartość pracy mieszkańców wsi i miasta. • Objaśnia sezonowość pracy rolnika. Rozróżnia dawne i współczesne narzędzia rolnicze. • Podaje wzajemne zależności wsi i miasta. • Posługuje się pojęciami: drogi lokalne, drogi utwardzone, jedno- i wielokierunkowe. Rozróżnia je.
--	--	--

Program:

8:00-wyjazd autokarem spod szkoły.

9:30-13:30- zwiedzanie Skansenu we Wdzydzach Kiszewskich (zagrody chłopskie i szlacheckie, chałupy i dworki, karcznię, kościół oraz wiatraki, kuźnię i tartak.)

13:40- obiad

14:15- zajęcia w dawnej szkole (pisanie gęsim piórem, alfabet kaszubski, zwyczaje szkolne)

15:00- lepienie figurek z gliny

16:00- widok z wieży widokowej na panoramę jezior wdzydzkich.

Ok. 18:00- powrót do szkoły.

SMACZNIE, ZDROWO, KOLOROWO

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Odnajdywanie śladów jesieni- dostrzeganie zmian zachodzących w przyrodzie. • Nauka posługiwania się termometrem. • Kształcenie nawyku troszczenia się o swoje zdrowie. • Utrwalenie budowy drzew i krzewów. 	<p>Wycieczka do pobliskiego lasu lub Lasu otomińskiego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kalendarzowa jesień- zjawiska towarzyszące tej porze roku. • Przygotowanie zwierząt i roślin do zimy. • Drzewa i krzewy- budowa i gatunki. • Leśna stołówka. • Praca leśnika. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i opisuje zjawiska pogodowe i przyrodnicze towarzyszące jesieni. • Potrafi odczytać wskazania temperatury. • Rozumie komunikaty zawarte w pogodzie. • Ubiera się stosownie do pogody. Rozumie konieczność ochrony zdrowia. • Zna budowę drzew i krzewów oraz ich gatunki. • Zna podział lasów ze względu na rodzaj rosnących w nim

<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie wartości odżywczych warzyw i owoców oraz ich miejsca w jadłospisie. • Higiena spożywania posiłków i przygotowywanie zdrowych potraw. • Poznanie domowych sposobów robienia przetworów. • Wyrabianie właściwych nawyków żywieniowych. • Układanie scenariusza reportażu. <ul style="list-style-type: none"> • Poznanie zwierząt egzotycznych. • Kształcenie umiejętności przeliczania jednostek wagi. • Kształcenie właściwych nawyków żywieniowych. • Kształcenie nawyku opiekowania się zwierzętami. 	<p><i>Drugie śniadanie daje moc- konkurs na reportaż.</i></p> <p><i>Wycieczka do ZOO w Gdańsku- Oliwie.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowania zwierząt do zimy. • Zdrowa żywność dla zwierząt- przeliczanie i układanie menu dla słonia i innych zwierząt. 	<p>drzew.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna zwierzęta zasypiające na zimę. • Zna ptaki odlatujące i te, które pozostają na zimę w Polsce. <ul style="list-style-type: none"> • Zna różne warzywa i owoce oraz ich wartość odżywczą. Zna piramidę żywieniową, potrafi układać zdrowe menu. • Zna znaczenie higieny w życiu człowieka i jej wpływ na zdrowie. • Potrafi robić proste przetwory (soki), wie jak przechowywać produkty w sposób naturalny. • Wie, co to scenariusz, tworzy go w zespole. • Potrafi przygotować bogaty w witaminy i wartościowy posiłek. <ul style="list-style-type: none"> • Wymienia i opisuje różne gatunki zwierząt, zna ich środowisko naturalne. • Przelicza jednostki wagi, układa zdrowe menu dla słonia lub innego zwierzęcia. • Zna zależność między światem zwierząt a człowiekiem. • Wyjaśnia , jak zwierzęta przygotowują się do zmieniających się warunków pogodowych. • Wyjaśnia, jak przygotowują się ssaki i ptaki do zimy. • Zna zwierzęta zasypiające na zimę.
---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Zna mapę świata i nazwy kontynentów. Potrafi je wskazać na mapie.
--	--	---

W DOMU.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Kształcenie przynależności do rodziny i kraju. • Wyrabianie odpowiedzialności za swoje czyny. • Kształcenie patriotyzmu. • Poznawanie wybranych miejsc swojego miasta i legend z nim związanych. <ul style="list-style-type: none"> • Kształcenie poczucia przynależności do rodziny. • Wyrabianie empatii i wrażliwości. • Kształcenie nawyku opiekowania się grobami. • Poznawanie świąt nie tylko państwowych. • Podążanie śladami J. Wybickiego. 	<p><i>Wycieczka do Domu Uphagena- Kim, ty jesteś? Jaki znak twój?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dom- miejsce, w którym mieszkam. • Bezpieczne użytkowanie sprzętów domowych. • Herb. • Drzewo rodowe. Rodzina wyrazów. <p><i>Wycieczka na pobliski cmentarz- Pamiętajmy o tych, którzy odeszli. Śladami J. Wybickiego- Kolegiata Jezuicka w Gdańsku- Oruni.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jesienne święta. • Sposoby na jesienną nudę. • Tradycje polskie. • Kult zmarłych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie znaczenie słowa: rodzina i ojczyzna. • Ma poczucie przynależności i odpowiedzialności za dom i kraj, w którym mieszka. • Wie, czym jest herb. Tworzy herb swojej rodziny. • Zna swoje prawa i obowiązki jako członka rodziny. • Potrafi bezpiecznie korzystać z urządzeń domowych. <ul style="list-style-type: none"> • Jest odpowiedzialny za swoich bliskich. • Wykazuje empatię i wrażliwość. Jest gotowy nieść bezinteresowną pomoc. • Zna różne święta obchodzone w Polsce. Zna tradycje związane z nimi. • Ma szacunek do zmarłych. • Zna historię swojego regionu i znanych ludzi związanych z nim. Wie, kim był J. Wybicki i gdzie się uczył.

SPOSOBY NA JESIENNĄ NUDE. W KRAINIE FANTAZJI.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie teatru od kulis. • Kształcenie nawyku czerpania przyjemności z obcowania ze sztuką w różnej postaci. • Wzbogacanie słownictwa. • Kulturalne zachowanie w miejscu publicznym. • Dostrzeganie walorów dużego miasta. • Rozbudzanie zainteresowania nauką. • Poznawanie swojego miasta. • Rozbudzanie zainteresowań czytelniczych. • Rozwijanie logicznego myślenia i zainteresowania naukami ścisłymi. • Rozwijanie wyobraźni i sprawności manualnej. 	<p><i>Wycieczka do Teatru Miniatura lub Teatru Wybrzeże.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Spotkanie ze sztuką. • Teatr od kulis. • Różne rodzaje przedstawień. <p><i>Wycieczka do Multikina.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Spotkanie ze sztuką filmową. • Kino i jego zakamarki. <p><i>Zajęcia na wyższej uczelni w ramach projektu Akademia Polskich Dzieci.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Moje zainteresowania, uzdolnienia i pasje. • Miasto wielkich możliwości. <p><i>Wyjście do pobliskiej Biblioteki Miejskiej lub Domu Kultury- spotkanie z pisarzem.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sposób na nudę. • Książka moim przyjacielem. • Źródła informacji. <p>• <i>Zajęcia z robotyki- Edu Robot.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi kulturalnie odbierać przedstawienie teatralne, czerpie z tego przyjemność. • Zna różne pomieszczenia w teatrze, wie do czego one służą. • Zna pracowników teatru, wie czym się zajmują. • • Zna pracowników kina, wie czym się zajmują. • Jest świadomy ogromnego wachlarza możliwości, jaki daje duże miasto przy rozwijaniu swoich pasji i uzdolnień. • Zna ciekawe miejsca w swoim mieście. • Odczuwa potrzebę sięgania po książkę w celu zaspokojenia wiedzy i ciekawości. • Wie , gdzie szukać informacji na dany temat. Zna różne rodzaje książek. • Zna drogę książki od autora- pisarza, do księgarza. • Potrafi programować wg instrukcji.

	<ul style="list-style-type: none"> • W świecie techniki. • Komputery zmieniają świat. • Bezpieczny Internet. • Bezpieczne korzystanie z urządzeń teleinformatycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jest zainteresowany naukami ścisłymi, poszukuje nowych rozwiązań. Myśli niestereotypowo.
--	---	--

POLSKA MOIM DOMEM

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie legend polskich. • Poznanie początków państwa polskiego. • Poznawanie symboli narodowych. • Poznanie historii kraju i stolic. • Poznanie zabytków obecnej stolicy i dawnej. • Rozbudzanie ciekawości i zainteresowania własnym krajem. 	<p>Wycieczka do Biskupina i Gniezna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Historia Polski. • Legendy Polskie. • Mapa- rodzaje map, znaki i barwy na mapie. • Polska na mapie Europy. • Położenie geograficzne dawnych i obecnej stolicy kraju oraz własnej miejscowości. • Władze gminne, wojewódzkie, centralne. • Cechy charakterystyczne miejscowości i okolicy. • Krajobraz i jego elementy. <p>Wycieczka do Warszawy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Historia Polski. • Legendy Polskie. • Polska na mapie Europy. • Położenie geograficzne dawnych i obecnej stolicy kraju oraz własnej miejscowości. • Władze gminne, wojewódzkie, centralne. • Stolica Polski. • Fryderyk Chopin- wybitny Polak 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna symbole narodowe. • Określa położenie Polski na mapie Europy. • Zna najstarsze miasta w Polsce. • Określa położenie dawnych i obecnej stolicy Polski na mapie kraju. • Zna województwa sąsiednie. • Zna historię początków państwa polskiego oraz wybrane fragmenty dotyczące utraty i odzyskania niepodległości. • Wskazuje miejsca najbardziej atrakcyjne turystycznie. • Zna zabytki stolicy. • Wskazuje na mapie warszawę jako stolicę i siedzibę władz. • Zna główne obiekty przemysłowe, kulturalne i naukowe warszawy. • Zna wybrane legendy polskie i te o Warszawie. • Zna sylwetkę i wybrane utwory F. Chopina. Wie, gdzie się urodził.

Program wycieczki 1 dniowej do Biskupina:

8:00-wyjazd spod szkoły.

10:00-10:40-przejazd kolejką wąskotorową ze Żnina do Biskupina.

10:50-14:00 zwiedzanie osady w Biskupinie- lekcja muzealna (lepienie naczyń, wyrób paciorków przędzenie, tkanie, strzelanie z łuku)

14:00-14:30- obiad

14:45-przejazd do Gniezna

15:30-17:00- zwiedzanie Katedry gnieźnieńskiej i starówki miasta.

Ok. 19:00- powrót do szkoły.

Program wycieczki 2 dniowej do Biskupina:

Dzień 1:

8:00- wyjazd autokarem spod szkoły

10:00-10:40- przejazd kolejką wąskotorowa ze Żnina do Biskupina.

10:50-14:00- zwiedzanie osady w Biskupinie- lekcja muzealna (lepienie naczyń, wyrób paciorków przędzenie, tkanie, strzelanie z łuku)

14:00-14:30- obiad

14:45- przejazd do Solca Kujawskiego

15:30-19:00- zwiedzanie Parku Dinozaurów.

19:30- zakwaterowanie w hotelu i kolacja

20:00-21:00-zajęcia dydaktyczne, rozwiązywanie zielonych zadań wcześniej przygotowanych przez nauczyciela.

21:00-22:00-ognisko

23:00-cisza nocna

Dzień 2:

8:00-8:30- toaleta poranna, pakowanie

8:30-9:00- śniadanie i wykwaterowanie

9:15- przejazd do Gniezna

11:40-14:00- zwiedzanie Gniezna- Katedra i Drzwi Gnieźnieńskie oraz Starówka miasta.

14:00-14:30- obiad

14:30- przejazd do miasteczka westernowego Silverado City

15:15- 17:00- zabawy w miasteczku westernowym

Ok.19:00-powrót do szkoły.

Program wycieczki do Warszawy (2 dni):

Dzień 1:

7:00- wyjazd spod szkoły

11:00-15:00- zwiedzanie z przewodnikiem: Placu Zamkowego z Kolumną Zygmunta, Zamku Królewskiego (z zewnątrz), Bazyliki archikatedralnej św. Jana Chrzciciela - jednego z najważniejszych miejsc kultury i tradycji narodowej Polski; Rynku Starego Miasta z kolorowymi kamienicami, Barbakanu i murów miejskich; Krakowskiego Przedmieścia - jednej z najpiękniejszych ulic Warszawy; Pomnika Adama Mickiewicza, Pałacu Namiestnikowskiego - siedziby prezydenta, Uniwersytetu Warszawskiego, Bazyliki Świętego Krzyża, w której filarach wmurowane są urny z sercami Fryderyka Chopina oraz Władysława Reymonta; Placu Piłsudskiego z Grobem Nieznanego Żołnierza, Teatru Wielkiego (z zewnątrz);

15:00- obiad

15:00-16:30- zwiedzanie Muzeum techniki w Pałacu Kultury i Nauki i oglądanie panoramy miasta z tarasu na 30 piętrze

17:00- film w Cinema City na Bemowie lub przedstawienie w Teatrze Roma.

Ok.19:00- zakwaterowanie w hotelu

Dzień 2:

8:00-8:30- toaleta poranna, pakowanie

8:30-9:00- śniadanie

9:30-14:00- Wizyta w Centrum Nauki Kopernik

14:00-14:30- obiad

14:30- spacer po Łazienkach Królewskich

Ok.16:00- zwiedzanie Stadionu Narodowego.

Ok. 22:00-powrót do szkoły.

DBAMY O ŚRODOWISKO

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Uświadomienie powszechnego braku dostępu do wody pitnej w różnych zakątkach świata. • Uświadomienie i wykształcenie nawyku oszczędzania wody i dbania o jej czystość. • Uwrażliwienie na potrzebę ochrony środowiska. • Wzbogacenie słownictwa dzieci. 	<p>Warsztaty z Edu Fun</p> <ul style="list-style-type: none"> • Woda źródłem życia. • Czystość wód. • Stany skupienia wody. <p>Wycieczka do Pracowni Reenergii w Centrum Hewelianum. („Zielono mi”)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrona środowiska. • Recykling. <p>Z ekologią na ty-wycieczka do Akwarium Gdyńskiego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rola wody w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • Wie, że SA miejsca pozbawione wody pitnej. • Rozumie konieczność racjonalnego korzystania z wody i troski o jej czystość. • Dowodzi, że zanieczyszczenia wody, kłusownictwo i hałas płoszą i niszczą zwierzęta. • Rozumie zależność między czystością wód a życiem i zdrowiem człowieka. • Jest świadomy konieczności ograniczania emisji dwutlenku węgla. • Potrafi segregować śmieci. • Wie, co to jest efekt cieplarniany i recykling. • Racjonalnie gospodaruje wodą. Rozumie potrzebę jej oszczędzania i dbania o jej czystość.

	<p>organizmów żywych i jako nośnika zanieczyszczeń.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recykling. 	
--	--	--

WIOSNA WOKÓŁ NAS.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie różnych rodzajów zbóż. • Poznanie etapów powstawania chleba. • Poznanie pracy rolnika i piekarza. • Zna legendy kaszubskie i gdańskie. 	<p><i>Wycieczka do najbliższego gospodarstwa (Kaszuby)- lekcja od ziarenka do bochenka i od pestki do jabłka.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Na wsi. Praca rolnika. Rośliny uprawne. • Zboża. • Droga chleba od ziarenka do bochenka. • Przedwiośnie. • Wiosenne zmiany w przyrodzie. • Powstawanie owocu.- udział owadów w powstawaniu owoców. • Ekologia na wsi. <p><i>Historia gdańskiego precelka.- Wycieczka do piekarni.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje i rozumie znaczenie pracy rolnika. • Rozpoznaje różne gatunki zbóż. • Opisuje różne prace polowe. Zna narzędzia służące do uprawy pola. • Rozróżnia pąki kwiatowe i liściowe na gałęziach. • Opisuje pokroj obserwowanego, kwitnącego drzewa. • Opisuje owady w sadzie. • Posługuje się lupą w obserwacjach. • Zna budowę kwiatów. • Rozumie potrzebę ochrony owadów.
<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie ptaków chronionych. Wyrabianie nawyku opiekowania się zwierzętami. • Poznanie pracy ornitologa. 	<p><i>Wycieczka do Rezerwatu Ptasi Raj na Wyspie Sobieszewskiej- zajęcia w stacji ornitologicznej.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ptaki. Ptaki chronione w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje budowę ptaka. Rozróżnia niektóre gatunki. • Wie kim jest ornitolog. • Wie, co zrobić z chorym zaobrączkowanym ptakiem.

ZIELONA SZKOŁA- DUŻO WIEM I POTRAFIĘ.

CELE KSZTAŁCENIA	TREŚCI KSZTAŁCENIA	OSIĄGNIĘCIA UCZNI
<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie swojego regionu. • Poznawanie krajobrazu nadmorskiego. • Poznawanie flory i fauny nadmorskiej. • Poznawanie portów rybackich. • Szlakiem latarni morskich. • Poznawanie legend związanych z regionem. 	<p>Wycieczka 3 dniowa: Rzucewo- Jurata- Jastarnia- Władysławowo- Hel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mój region. • Latarnie morskie. • Krajobraz nadmorski. • Porty rybackie. • Zasoby Bałtyku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna swój region. Opisuje jego krajobraz i folklor. • Wskazuje na mapie poszczególne miejscowości nadmorskie. Potrafi podać ich położenie geograficzne. • Opisuje działanie i rolę latarni morskiej dla bezpieczeństwa żeglugi morskiej. • Opisuje florę i faunę Morza Bałtyckiego. • Opowiada wybrane legendy dotyczące regionu.

Program (3 dni):

Dzień 1:

8:00- wyjazd autokarem spod szkoły.

10:00-11:00- zwiedzanie pałacu w Rzucewie z najokazalszą aleją lipową w Polsce.

12:00-12:40- zakwaterowanie w Juracie (pensjonat)

13:00- obiad

14:00-17:00- zwiedzanie Juraty z przewodnikiem, zajęcia dydaktyczne w terenie (rozwiązywanie zielonych zadań przygotowanych wcześniej przez nauczyciela)

17:15-19:00- zakładanie dziennika Podróżnika, poznanie legendy o Juracie i odtwarzanie scenek legendy

19:00- kolacja

19:30-20:30- praca w zespołach: plener malarski nad morzem; grupa poszukiwaczy bursztynu

21:00-22:30- piżama party- czytanie legend związanych z regionem.

Dzień 2:

8:00-8:30- toaleta poranna

8:30-9:00- śniadanie

9:15-12:30- przejazd do Jastarni, spacer po okolicy, zwiedzanie latarni morskiej. Zajęcia dydaktyczne (las jako ekosystem, bieg na orientację z kompasem; redagowanie pozdrowień do rodziców)

14:00-14:30- obiad

15:00-17:30-zwiedzanie Oceanarium we Władysławowie

17:30-19:00-zabawy w parku linowym” Tarzan Park” we Władysławowie

19:30- kolacja

20:00-21:00- spacer brzegiem morza.

21:15-22:00- piżama party. Podsumowanie dnia.

Dzień 3:

7:30-8:00- toaleta poranna, pakowanie i sprzątanie pokoi.

8:00-8:30- śniadanie

9:20-13:00- zwiedzanie Helu (Fokarium, Muzeum Rybołówstwa, port, panorama półwyspu z wieży kościoła,)

13:00-13:30- obiad

13:30-15:00- zajęcia dydaktyczne z Dziennikiem podróżnika.

15:15-16:30- zwiedzanie Muzeum Obrony Wybrzeża. Przybliżenie historii II wojny światowej.

16:30-17:30-zabawy terenowe.

Ok. 20- powrót do szkoły.

4. UWAGI O REALIZACJI

Przedstawione propozycje są integralną częścią programu nauczania wczesnoszkolnego. Przy realizacji tego programu należy stosować zasadę integracyjno-całościowego ujmowania poznawanej rzeczywistości. Kolejność realizacji poszczególnych zamierzeń, działań, tematów i zakres godzin może być dowolna, zależy od decyzji nauczyciela i możliwości grupy. Poszczególne treści programowe mają charakter interdyscyplinarny i powinny być realizowane w korelacji z innymi edukacjami: polonistyczna, matematyczna, muzyczna, plastyczna itp.

Realizacja treści opiera się na metodach czynnościowych i obserwacyjnych przez co dostosowuje się do możliwości rozwojowych dzieci na etapie kształcenia wczesnoszkolnego. Nauczanie oparte na działaniu daje szansę osiągnięcia sukcesu wszystkim dzieciom, również tym o obniżonych możliwościach intelektualnych i z deficytami rozwojowymi.- Mają tu szansę wykazać się poprzez aktywne działanie.

Na realizację programu oprócz wymaganego podstawowego wymiaru godzin w klasach I-II proponuje się przynajmniej 2 godziny dodatkowe z przeznaczeniem na realizację wycieczek i obserwacje terenowe. Zadania mogą być też realizowane w ramach koła turystycznego.

Przy realizacji programu niezbędne jest gromadzenie prac uczniów (Dziennik Podróżnika, karty zielonych zadań, rysunki itp.) jako metody ewaluacji i dokumentacji wyników kształcenia.

Realizacja programu wymaga dużego zaangażowania ze strony rodziców choćby ze względu na wsparcie finansowe związane z organizacją wycieczek i wyjść. Ze strony nauczyciela wymagana jest kreatywność, pomysłowość i otwarcie na nawiązywanie współpracy z podmiotami zewnętrznymi mogącymi wpłynąć na uatrakcyjnienie i organizację zajęć.

Obowiązkowym podręcznikiem w zakresie różnych edukacji jest proponowany przez MEN- „Nasz Elementarz” kl. I i „ Nasza szkoła” kl. II, M. Lorek, M. Zatorska.

Do optymalnych warunków realizacji programunależą:

- Liczba uczniów nie przekraczająca 20 osób
- Duża sala z wykładziną
- Brak dzwonek na przerwę
- Meble na gromadzenie zbiorów i wytworów uczniów
- Dostęp do biblioteki
- Dostęp do środków multimedialnych
- Dostęp do ksero.

BIBIOGRAFIA:

1. Braun K. (red.), *Zapisane w pamięci. Opowieści o polskiej kulturze ludowej*; wyd. DIDASCO
2. Friedrich J., Pękalski A., *Gdańsk dla małych podróżników*, wyd. Posadzka M., Agencja Reklamowa 02, Gdańsk 2005
3. Jarocka M.; *Wędrówki po Polsce z baśnią i legendą*; wyd. Ibis; 2011
4. J. Memelski; *Legends kaszubskie*; wyd. Region; Gdynia 2004
5. Oppman A., *Legends warszawskie*; wyd. Siedmiogród, 2012
6. Oprac. zbiorowe, *Legends toruńskie*; wyd. Literat, 2009
7. Podstawa Programowa- MEN; http://men.gov.pl/wp-content/uploads/2014/08/zalacznik_2.pdf
8. Samp J., *Legends Gdańskie*; wyd. OSKAR, Gdańsk 2000
9. Schramke G.J., Struck R.; *Legends rybackie*; wyd. Region; Gdynia 2004
10. Soida. D., Kotynia T.; *Edukacja środowiskowa w terenie*; Regionalny Ośrodek Edukacji Ekologicznej; Kraków 1994
11. Soida D.; *Zasady i techniki edukacji ekologicznej. Organizujemy Zieloną szkołę*; ROEE-Ojcowski Park Narodowy; Kraków- Ojców 1994
12. Tomaszewska J., Kołyszko W., *Co zbroiła zbrojownia, czyli zwariowany przewodnik po Gdańsku*, wyd. UMG Biuro Prezydenta Gdańska ds. Promocji Miasta

